

INFORMARE

VIZITA OFICIALĂ A COMISIEI PENTRU DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE, CULTE ȘI MINORITĂȚI DIN SENATUL ROMÂNIEI la CHIȘINĂU

20-22 iunie 2023

La Chișinău, membrii Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din Senatul României au avut întrevederi cu deputații din Grupul de prietenie cu România, cu domnul Eduard Serbenco, secretar de stat - Ministerul Justiției, cu reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Interne, cu Avocatul Poporului, Ceslav Panico, cu Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu. Toate instituțiile au apreciat sprijinul oferit de țara noastră în domeniul energetic, politic și financiar și pentru sprijinul nostru privind avansarea procesului de integrare europeană.

La întrevederi au fost prezenți, din partea română, dna Anca Dana DRAGU, Președinta Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din Senatul Parlamentului României; dl. senator Costel VICOL și dl. senator Ionuț NEAGU.

ȘEDIINȚA COMUNĂ A COMISIEI DREPTURILE OMULUI ȘI RELAȚII INTERETNICE DIN CADRUL PARLAMENTULUI RM ȘI A COMISIEI PENTRU DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE, CULTE ȘI MINORITĂȚI DIN SENATUL ROMÂNIEI

Membrii Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din Senatul României s-au întrunit în cadrul unei ședințe comune cu membrii Comisiei drepturile omului și relații interetnice din cadrul Parlamentului RM.

Din partea Republicii Moldova, au participat:

Doamna Angela MUNTEANU-POJOGA, deputată, secretara Comisiei drepturile omului și relații interetnice;

Doamna Evghenia COJOCARI, deputată, membră a Comisiei drepturile omului și relații interetnice;

Domnul Vitali GAVROUC, deputat, membru al Comisiei drepturile omului și relații interetnice;

Doamna Marcela NISTOR, deputată, membră a Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media (membru supleant în Comisia drepturile omului și relații interetnice);

Domnul Eugeniu SINCHEVICI, deputat, membru al Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media (membru supleant în Comisia drepturile omului și relații interetnice);

Doamna Ana RACU, deputată, Vicepreședintă a Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică;

Doamna Liliana GROSU, deputată, membră a Comisiei protecție socială, sănătate și familie;

Doamna Iulia DASCĂLU, deputată, membră a Comisiei mediu, climă și tranziție verde.

Au fost abordate subiecte de actualitate, printre care asigurarea și monitorizarea respectării drepturilor omului, precum și situația minorităților etnice, a refugiaților, a persoanelor cu dizabilități, cyberbulling, interferența inteligenței artificiale cu domeniul drepturilor omului. Totodată, membrii celor două comisii parlamentare au discutat despre oportunitățile de consolidare a cooperării bilaterale, precum și cooperarea în domeniile de interes comun.

Dna președintă Anca Dana Dragu a subliniat importanța acordării de sprijin parcursului european al celui de-al doilea stat românesc, Republica Moldova, fiind necesară intensificarea dialogului bilateral care să ajute partea moldoveană. De asemenea, o componentă importantă va fi cea de oferire a expertizei și a bunelor practici în vederea parcurgerii etapelor din cadrul procesului de integrare europeană.

Scopul acestei ședințe comune a fost de a asigura o platformă de comunicare și schimb de experiență pentru a identifica dificultăți și strategii pentru îmbunătățirea protecției drepturilor omului dar și de consolidare a capacităților Parlamentului Republicii Moldova în realizarea funcțiilor legislative, control și reprezentare, cu un accent specific pe integrarea UE și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD).

Funcția de control parlamentar a Legislativului din Moldova este consolidată prin intermediul elaborării și aplicării metodologiei de evaluare a impactului ex-post a legislației și procedurilor standard de operare pentru realizarea controlului parlamentar., ceea ce poate fi un exemplu demn de urmat.

De asemenea, trebuie apreciat faptul că încă din 2016 a fost introdusă legea care prevede o cotă de 40 la sută de reprezentare minimă a ambelor sexe în organele de conducere și în listele electorale.

Totodată, s-au discutat inițiativele care sporesc capacitățile femeilor, având ca scop îmbunătățirea oportunităților lor economice, stimularea participării lor și oportunități egale de leadership la toate nivelurile decizionale în viața politică, economică, publică și asigurarea unei vieți fără violență pentru femei și fete.

Un alt subiect de discuție a fost acela privind donațiile de carte românească, care conform Legii nr. 1491 din 2002, în special articolului 22¹, are statut de obiect cu semnificație etnică. Lucru confirmat și de către domnul Valeriu Stoica de la ambasada României la Chișinău, care a susținut ca ultimele probleme întâmpinate de donatorii de carte românească din România au fost în anii 2020 și 2021.

Răspunsul a venit prompt a doua zi prin vocea dnei deputate Veronica ROȘCA, Președinta Grupului de prietenie cu România în cadrul întâlnirii cu membrii acestui grup, că actuala majoritate parlamentară va abroga articolul 22' din legea nr. 1491/2002, introdus în lege de regimul comunist Voronin.

Pentru data de 29 iunie, membrii comisiei din Moldova au fost invitați să participe online la dezbaterile intitulate "Conționarea persoanelor cu dizabilități – o încălcare a drepturilor omului", sănătatea mintală fiind un domeniu care trebuie reformat.

ÎNTREVEDERE CU DNA VERONICA ROȘCA, PREȘEDINTA GRUPULUI DE PRIETENIE CU ROMÂNIA ȘI MEMBRII GRUPULUI DE PRIETENIE

În data de 21 iunie membrii delegației Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din Senatul României, condusă de președinta comisiei, Anca Dana Dragu, au avut o întrevedere cu cel mai numeros grup parlamentar de prietenie din RM, cel cu legislativul din România care reunește 53 de parlamentari, mai mult de jumătate din numărul total de deputați.

Având în vedere faptul că în grupul de prietenie se afla un deputat - veteran de război – s-a discutat propunerea de a identifica posibile soluții, mai ales în cadrul procesului ascendent de aderare la familia europeană, pentru ca veteranii de război să aibă posibilitatea de a veni în România prin bilete de tratament, ținând cont de faptul că suntem două țări, dar un singur popor.

Grupul de prietenie a apreciat sprijinul României și ne-a solicitat de asemenea, să votăm favorabil o inițiativă legislativă cu privire la Propunere legislativă privind înființarea fondului de asistență tehnică și financiară pentru dezvoltare destinat autorităților publice locale din Republica Moldova.

Au fost abordate subiecte legate de protecția mediului, de sănătatea a populației, de drepturile pacientului, de protecție socială, dar și de politici antidrog și de politici pentru transporturi. Un alt subiect s-a referit la faptul că Parlamentul Moldovei are în curs de elaborare codul de etică având ca bază practica legislativă a României.

Partea română a apreciat faptul că există Consiliul Național pentru Drepturile Omului, un organ consultativ al Guvernului, instituit în scopul monitorizării modului de implementare a politicii statului în domeniul drepturilor omului, precum și a tratatelor internaționale din domeniul drepturilor omului la care Republica Moldova este parte, precum și al monitorizării respectării angajamentelor asumate. Chiar în această perioadă se lucrează la cel de-al treilea plan de acțiuni în domeniul drepturilor omului.

Doamna deputat Veronica Roșca a propus membrilor delegației române să înceapă demersurile pentru ca în toamnă să se efectueze o vizită comună cu grupul de prietenie în Transnistria.

De asemenea, s-a discutat despre posibilitatea de a încheia un protocol de comunicare interinstitucională între cele două Parlamente la nivelul funcționarilor publici parlamentari în vederea schimbului de experiență pe domeniile de specialitate ale comisiilor parlamentare și în vederea realizării unei memorii instituționale asupra continuării proiectelor comune și colaborării instituțiilor în cazul schimbărilor politice.

ÎNTREVEDEREA MEMBRILOR COMISIEI PENTRU DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE, CULTE ȘI MINORITĂȚI DIN SENATUL ROMÂNIEI CU AVOCATUL POPORULUI PENTRU DREPTURILE COPILULUI DIN REPUBLICA MOLDOVA

În data de 21 iunie membrii delegației Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din Senatul României, condusă de președinta comisiei, Anca Dana Dragu, au avut o întrevedere

cu Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu. Această întâlnire a avut loc în contextul vizitei de lucru a Senatului României în perioada 20-22 iunie, la invitația Comisiei drepturile omului și relații interetnice din Parlamentul Republicii Moldova.

Scopul principal al acestei întâlniri a fost împărtășirea experienței privind bunele practici în domeniul protecției și promovării drepturilor și libertăților omului, precum și în domeniul monitorizării respectării acestora. Astfel, s-au împărtășit practici și experiențe referitoare la cooperarea între Ombudsmanul Copilului și Parlament, precum și Comisia Parlamentară pentru drepturile omului și relații interetnice din Parlamentul Republicii Moldova, avându-se în vedere obiectivul comun de asigurare a unui nivel ridicat de respectare a drepturilor copiilor.

Maia Bănărescu a subliniat importanța mandatului Avocatului Poporului pentru drepturile copilului în ceea ce privește propunerile legislative și implicarea copiilor în calitate de apărători ai drepturilor omului și a Consiliului Consultativ al Copiilor apărători ai drepturilor omului, a căror opinie este valorizată și luată în considerare. Acest aspect a fost apreciat și lăudat de Președinta Comisiei, Anca Dana Dragu.

Un interes sporit a fost acordat și experienței Avocatului Poporului privind prezentarea Raportului privind respectarea drepturilor copilului atât în ședința Comisiei Parlamentare din domeniu, cât și în plenul Parlamentului. Aceasta a fost recunoscută ca fiind o modalitate eficientă de a aduce în prim-plan problemele și nevoile copiilor, de a sensibiliza decidenții politici și de a genera acțiuni concrete pentru a asigura respectarea și promovarea drepturilor acestora.

Întâlnirea bilaterală a reprezentat o oportunitate valoroasă pentru schimbul de informații și experiențe, dar și pentru avansarea colaborării între Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Comisia Senatului României și Avocatul Poporului din România, în vederea garantării respectării drepturilor omului și protejării intereselor copiilor în societate.

ÎNTRVEDERE CU DL EDUARD SERBENCO, SECRETAR DE STAT AL MINISTERULUI JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

Îmbunătățirea sectorului justiției a fost și rămâne o prioritate majoră pentru membrii Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din Senatul României, acest sector fiind vital pentru întreaga societate în ceea ce privește apărarea drepturilor omului.

Cele două părți, au împărtășit aceeași dorință de comunicare interinstituțională în ceea ce privește realizarea unei justiții accesibile, eficiente, independente, transparente, profesioniste și responsabile față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului și să contribuie la asigurarea încrederii societății în actul de justiție.

Cele două state, din păcate, pe parcursul aderării la UE au pornit cu premise nefavorabile: pe de o parte, percepția quasi-generală a gradului avansat de corupție în sectorul justiției și lipsa încrederii în justiție.

Domnul secretar de stat Eduard Serbenco a apreciat aportul valoros al României și a exprimat deschiderea pentru a identifica soluții favorabile cetățenilor de pe ambele maluri ale Prutului.

În cadrul discuțiilor, au fost trecute în revistă noile instrumente în proces de implementare pentru verificarea autenticității actelor emise de autoritățile Republicii Moldova, precum și cele existente de cooperare interinstituțională cu România. „Ne dorim să avem un contact direct cu ANC, astfel încât verificarea autenticității actelor să se desfășoare operativ și calitativ, iar cetățenii noștri să scape de povara apostilării. În acest sens, suntem dispuși să ne conjugăm eforturile și să identificăm soluții”, a spus secretarul de stat.

Întrevedere cu dna Jana COSTACHI, Secretar de Stat al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova

Tematica acestei întâlniri s-a bazat pe monitorizarea respectării drepturilor refugiașilor în contextul conflictului armat. Au fost împărtășite experiențele fiecărui stat imediat după începerea războiului.

De asemenea, s-a discutat despre traficul de persoane și dreptul de azil.

ÎNTREVEDERE CU DL IAN FELDMAN, PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE EGALITATE

Consiliul de egalitate este o instituție similară cu Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării. Pe baza cauzisticii și a constatărilor efectuate, urmare sesizărilor primite, Consiliul pentru egalitate generalizează datele și expediază Parlamentului informația privind situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării.

Consiliul de egalitate a contribuit la consolidarea cadrului normativ din Republica Moldova, ca rezultat al examinării corespunderii legislației în vigoare și a proiectelor de acte normative la standardele privind nediscriminarea, formulând recomandări de modificare a legislației ca răspuns la probleme.

Au fost discutate evoluțiile și standardele recente pentru promovarea egalității, diversității și nediscriminării în cele două țări și în Europa, dar și provocările care trebuie abordate pe viitor.

Dl. senator Costel Vicol a ridicat subiectul drepturilor LGBTQI++++ iar domnul senator Neagu Ionuț a subliniat faptul că acest subiect nu este tranșat, dar că partidul conservator și că marea parte a românilor dorește ca jurisprudența privind dreptul familiei să rămână în forma actuală reglementată în UE adică la latitudinea statelor membre.

Argumentul lui Feldman și al USR-ului a fost că trebuie oferite drepturi minimale în ceea ce privește o formă de parteneriat. În acest context dl. Senator Neagu Ionuț a susținut că în țări „etalon” ca Belgia, acceptarea acestor drepturi minimale au fost urmate imediat de cerințe maximale astfel că adopția și căsătoria să aibă loc într-un cadru religios, orice refuz pe temei întemeiat pe credință religioasă fiind acuzat că forma de discurs al urii.

ÎNTREVEDEREA MEMBRILOR COMISIEI PENTRU DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE, CULTE ȘI MINORITĂȚI DIN SENATUL ROMÂNIEI CU AVOCATUL POPORULUI PENTRU DREPTURILE COPILULUI DIN REPUBLICA MOLDOVA

Avocatul Poporului, Ceslav Panico, a avut o întâlnire deosebit de importantă cu membrii delegației Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din Senatul României.

Această întâlnire s-a realizat la inițiativa Comisiei Senatului României cu scopul de a crea o platformă de comunicare și colaborare între Oficiul Avocatului Poporului și Parlament în ceea ce privește politicile publice și legislația. În acest sens, Avocatul Poporului are rolul de a furniza opinii și recomandări cu privire la proiectele de legi și de a le transmite către Parlament. Astfel, aspecte semnificative legate de protecția drepturilor omului sunt aduse în atenția Parlamentului, iar modificări sau completări ale proiectelor de legi sunt propuse pentru a asigura conformitatea acestora cu standardele internaționale și cu principiile drepturilor omului. În anul 2022 Avocatul Poporului a examinat nu mai puțin de 56 de proiecte normative, a oferit 7 propuneri de perfecționare a legislației și a înaintat 6 recomandări Comisiei Situații Excepționale.

Un alt subiect de interes discutat în cadrul întrevederii a fost abordarea autorităților față de recomandările emise de Avocatul Poporului și implementarea acestora. Ombudsmanul a subliniat importanța relansării dialogului cu autoritățile, de la numirea sa în funcție în anul 2022, în vederea responsabilizării acestora în ceea ce privește recomandările formulate.

Pe parcursul anului 2022, Avocatul Poporului a emis un număr semnificativ de 63 de recomandări adresate instituțiilor statului, dintre care 13 au fost îndreptate către Parlamentul Republicii Moldova. Aceste recomandări au fost formulate ca răspuns la încălcările constatate ale drepturilor și libertăților omului.

Rolul crucial al Avocatului Poporului constă în monitorizarea respectării drepturilor și libertăților cetățenilor și în emiterea de recomandări către autorități pentru a remedia încălcările identificate. Prin intermediul acestor recomandări, se urmărește asigurarea că autoritățile adoptă măsuri concrete și eficiente pentru a remedia situațiile în care drepturile cetățenilor sunt afectate.

Ombudsmanul a exprimat, de asemenea, îngrijorarea sa cu privire la consecințele crizei generate de conflictul armat din Ucraina și impactul pandemiei COVID-19, care au dus la o criză economică fără precedent. În acest context, Instituțiile Naționale pentru Drepturile Omului (INDO) au nevoie mai mult ca niciodată de putere și susținere din partea statului, deoarece implicarea lor are un rol crucial în prevenirea unor astfel de situații.

Este demn de menționat că Oficiul Avocatului Poporului este o instituție unică în regiune, deținând statutul acordat de Organizațiile ONU, ceea ce atestă conformitatea sa cu Principiile de la Paris. De asemenea, este singura instituție din regiune care a înființat un Consiliu Consultativ compus din reprezentanți ai societății civile, cu rolul de a monitoriza respectarea drepturilor persoanelor refugiate.

În cadrul discuțiilor, s-a discutat despre Planul de Dezvoltare Strategică al Oficiului Avocatului Poporului care conține 10 priorități pentru creșterea nivelului respectării drepturilor omului în Republica Moldova. Acestea includ sănătatea, prevenirea torturii, educația, dar și priorități noi cum ar fi drepturile omului în contextul business-ului, digitalizarea, inteligența artificială, precum și protecția mediului și drepturile omului. Aceste priorități abordează nevoile actuale și reflectă preocupările specifice ale Republicii Moldova în domeniul drepturilor omului.

Pe lângă problema proiectului de lege 57 /2023 ce sta blocat in prima lectura in Parlamentul Moldovei, și privește retrocedarea bibliotecii naționale către Mitropolia Basarabiei ce aparține de BOR, domnul senator Neagu Ionuț a atras atenția că problema a fost ridicată și în ședința comuna a celor doua guverne, și că este inacceptabila tergiversarea acestei legi, mai ales din prisma celor doua recomandări APCE 1096/1996

și 1556/2002. De asemenea, a discutat problema recunoașterii drepturilor minorităților românești din Ucraina, subiect pe care îl interesează în special pentru faptul că deși Moldova a statuat limba romană ca suverană în Basarabia, partea ucraineană menține denumirea de limba moldovenească, și prin acest fel tergiversează dreptul minorității românești să învețe în limba maternă.

Soluția lui este ca ministerul educației și MAE din cele două state să pună presiune pe Ucraina prin intermediul instituțiilor internaționale. Dl Panico a discutat doar informal cu omologul lui ucrainian, domnul senator Neagu recomandând să facă și un demers instituțional în acest sens.

Un alt subiect discutat a fost și problema Transistreana, Av. Poporului a cerut asistență cu privire la mediere internațională, am discutat despre posibilitatea unei medieri ONU, OSCE sau redefinirea formatului 5+2. Deocamdată s-a ajuns la concluzia că există un impas în acest domeniu și trebuie găsită o soluție pe viitor.

Avocatul Poporului, Căslav Panico a solicitat delegației sprijinul financiar (1 milion euro) pentru dezvoltarea relațiilor bilaterale de reabilitare a sediului instituției care este monument istoric.

Avocatul Poporului și membrii delegației Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din Senatul României au convenit să intensifice cooperarea și schimbul de experiență în vederea consolidării drepturilor omului în ambele țări. Această întâlnire reprezintă un pas important în cadrul eforturilor de promovare și protejare a drepturilor cetățenilor și a valorilor democratice.

Președintă,

senatoare Anca Dana Dragu